

Krzysztof Rożko
Nikola Jadwiszczak-Niedbała

FUNDACJA RODZINNA

KOMENTARZ PRAKTYCZNY

Stan prawny: 22 maja 2023 r.

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2023

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Rozdział 1. Zagadnienia wstępne	13
1.1. Do kogo adresowany jest komentarz?	13
1.2. Fundacje rodzinne w innych krajach	14
1.3. Sukcesja – zagadnienia ogólne	19
1.4. Sukcesja w firmach rodzinnych – potrzeba uchwalenia nowych regulacji	28
Rozdział 2. Przepisy ogólne	31
2.1. Zakres przedmiotowy i podmiotowy ustawy	31
2.2. Fundacja rodzinna – definicja	32
2.3. Nazwa fundacji rodzinnej	34
2.4. Chwila nabycia osobowości prawnej przez fundację i rejestr fundacji rodzinnych	36
2.5. Działalność gospodarcza fundacji rodzinnej	37
2.6. Obligatoryjność rachunku płatniczego	49
2.7. Obligatoryjne elementy oświadczenia fundacji rodzinnej	50
2.8. Zasady odpowiedzialności fundacji rodzinnej oraz fundatora	50
2.9. Jednostka terenowa fundacji rodzinnej	53
Rozdział 3. Fundator	55
3.1. Kto może zostać fundatorem fundacji rodzinnej?	55
3.2. Dozwolona liczba fundatorów fundacji rodzinnej	57
3.3. Prawa i obowiązki fundatora	59
3.4. Uprawnienia fundatora dotyczące działalności fundacji	62
3.5. Odpowiedzialność fundatora za zobowiązania fundacji rodzinnej	62
Rozdział 4. Majątek fundacji rodzinnej	65
4.1. Fundusz założycielski	65
4.2. Zasady pokrywania strat fundacji	66
4.3. Zasady ustalania wartości mienia fundacji	67
4.4. Zakaz zwrotu mienia wniesionego	67
Rozdział 5. Powstanie fundacji rodzinnej	69
5.1. Wymogi utworzenia fundacji rodzinnej	69
5.2. Fundacja rodzinna w organizacji	74
5.3. Nieważność oświadczenia o ustanowieniu fundacji i jej wpływ na czynności prawne fundacji	80

Rozdział 6. Statut i spis mienia	81
6.1. Elementy obligatoryjne i fakultatywne statutu	81
6.2. Spis mienia fundacji	88
6.2.1. Zasady sporządzania i aktualizacji spisu mienia	88
6.2.2. Proporcja wartości wniesionego do fundacji mienia	91
Rozdział 7. Beneficjent i lista beneficjentów	97
7.1. Beneficjent	97
7.2. Lista beneficjentów	99
7.3. Świadczenia na rzecz beneficjenta	102
7.3.1. Świadczenia na rzecz beneficjenta małoletniego	102
7.3.2. Warunkowe świadczenia na rzecz beneficjenta	103
7.3.3. Świadczenia na rzecz beneficjenta a zachówek i obowiązek alimentacyjny fundatora	104
7.3.4. Wypłata świadczeń a wypłacalność fundacji	107
7.3.5. Kolejność wypłaty oraz miarkowanie świadczeń	112
7.4. Prawa i obowiązki beneficjenta	114
Rozdział 8. Organy fundacji rodzinnej	123
8.1. Przepisy ogólne	123
8.1.1. Rodzaje organów, kadencja i zgoda na pełnienie funkcji	123
8.1.2. Sposób organizacji prac organów	124
8.1.3. Posiedzenia organów fundacji i podejmowanie uchwał	125
8.2. Zarząd	135
8.2.1. Zadania i podstawowe obowiązki zarządu	135
8.2.2. Inne obowiązki zarządu	138
8.2.3. Skład zarządu i wymogi dla jego członków	141
8.2.4. Prowadzenie spraw fundacji i reprezentacja	144
8.2.5. Kadencja i mandat członka zarządu	146
8.2.6. Wynagrodzenie i zwrot kosztów	152
8.2.7. Szczególne zasady reprezentacji	153
8.3. Rada nadzorcza	155
8.3.1. Obligatoryjne i fakultatywne ustanowienie rady nadzorczej	155
8.3.2. Uprawnienia rady nadzorczej	156
8.3.3. Skład rady nadzorczej i wymogi dla jej członków	159
8.3.4. Kadencja członka rady nadzorczej	160
8.3.5. Zakaz łączenia funkcji	162
8.4. Zgromadzenie beneficjentów	162
8.4.1. Ustanowienie i skład zgromadzenia beneficjentów	162
8.4.2. Zasady zwoływania zgromadzenia beneficjentów	164
8.4.3. Obligatoryjne uchwały zgromadzenia beneficjentów	167
8.4.4. Głosy reprezentowane na zgromadzeniu beneficjentów	168
8.4.5. Uczestnictwo w zgromadzeniu beneficjentów	169

Rozdział 9. Odpowiedzialność cywilnoprawna	173
9.1. Zasady ponoszenia odpowiedzialności przez członków organów fundacji i likwidatora	173
9.2. Odpowiedzialność solidarna	176
Rozdział 10. Audyt	179
10.1. Cel, przedmiot i zakres audytu	179
10.2. Częstotliwość przeprowadzania audytu	181
10.3. Uprawnienia firmy audytorskiej i zespołu audytorów	183
10.4. Raport z przeprowadzonego audytu	183
Rozdział 11. Kontrola sądowa i obowiązek informacyjny	185
11.1. Powództwo o uchylenie uchwały organu fundacji	185
11.2. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały organu fundacji	190
11.3. Obowiązki informacyjne fundacji względem KAS	193
Rozdział 12. Rozwiązanie i likwidacja fundacji rodzinnej	195
12.1. Rozwiązanie fundacji rodzinnej w organizacji	195
12.2. Rozwiązanie fundacji rodzinnej wpisanej do rejestru	196
12.3. Likwidacja fundacji rodzinnej	203
12.3.1. Chwila rozwiązania fundacji rodzinnej	203
12.3.2. Otwarcie likwidacji	206
12.3.3. Likwidatorzy i zgłoszenie otwarcia likwidacji do rejestru	210
12.3.4. Obowiązki likwidatorów i czynności likwidacyjne	213
12.3.5. Zasady zaspokajania wierzycieli	216
12.3.6. Sprawozdanie likwidacyjne, księgi i dokumenty fundacji	218
12.3.7. Zasady dystrybucji mienia fundacji	220
12.4. Rozwiązanie fundacji rodzinnej bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego	224
12.5. Upadłość fundacji rodzinnej	236
Rozdział 13. Rejestr fundacji rodzinnych	239
13.1. Obowiązkowy charakter wpisu fundacji do rejestru i jawność rejestru	239
13.2. Akta rejestrowe	240
13.3. Zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru	242
13.4. Badanie wniosku o wpis fundacji do rejestru	247
13.5. Systematyka rejestru fundacji rodzinnych	249
13.6. Wpis do rejestru – kwestie formalne	256
13.7. Usunięcie, sprostowanie i wykreślenie danych z rejestru	261
13.8. Zasada prawdziwości danych wpisanych do rejestru	263
Rozdział 14. Przepisy karne	267
Rozdział 15. Istotne zmiany w przepisach dotychczasowych	269
15.1. Zmiany w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny	269

15.2. Zmiany w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	280
15.3. Zmiany w ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn	282
15.4. Zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	282
15.5. Zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych	287
15.6. Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa	292
15.7. Zmiany w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego	295
15.8. Zmiany w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	297
15.9. Zmiany w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	298
Rozdział 16. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe	305
Rozdział 17. Opodatkowanie fundacji rodzinnej	309
17.1. Opodatkowanie wniesienia majątku do fundacji rodzinnej	312
17.2. Opodatkowanie dochodów fundacji rodzinnej	313
17.3. Opodatkowanie świadczeń na rzecz beneficjentów	317
17.4. Opodatkowanie wypłaty środków przy likwidacji fundacji	320
17.5. Rzyzka podatkowe	321
Podsumowanie	325
1. Wpływ uchwalenia ustawy o fundacji rodzinnej na proces sukcesji w firmach rodzinnych	325
2. Przewidywania co do rozwoju instytucji fundacji rodzinnych w pierwszych latach obowiązywania ustawy	326
3. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	326
Statut fundacji rodzinnej – wzór	339
Wykazy	353